

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Alpo Partanen, Krista Tuominen

Sairaanhoitotyön tutkinto-ohjelman opinnäytetöiden analysointi

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Sairaanhoitaja (AMK)

Sairaanhoitotyön tutkinto-ohjelma

Opinnäytetyö

6.4.2021

Tekijät Otsikko	Alpo Partanen, Krista Tuominen Sairaanhoitotyön tutkinto-ohjelman opinnäytetöiden analysointi
Sivumäärä Aika	11 6.4.2021
Tutkinto	Sairaanhoitaja (AMK)
Tutkinto-ohjelma	Sairaanhoitotyön tutkinto-ohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Sairaanhoitotyö
Ohjaaja	Liisa Montin, TtT, sh, lehtori
<p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli eritellä, mitä tutkimusmenetelmiä on käytetty Metropolia Ammattikorkeakoulun sairaanhoitotyön tutkinto-ohjelman opinnäytetöissä ajalla 7/2015–2016.</p> <p>Tavoitteena on, että saatua tietoa voi hyödyntää opinnäytetyöprosessin kehittämistyössä.</p> <p>Aineistona oli 149 Theseus verkkopalvelussa julkaistua Metropolia Ammattikorkeakoulun sairaanhoitotyön tutkinto-ohjelman opinnäytetyötä määrättyä ajalta. Tutkimusmenetelmänä sovellettiin kuvailevaa kirjallisuuskatsausta. Aineisto eriteltiin kuvailevalla tilastollisella menetelmällä, mikä kuuluu määrällisten tutkimusmenetelmien analyysimenetelmiin.</p> <p>Tuloksista selviää, että lähes puolessa eritellyistä opinnäytetöistä menetelmänä on käytetty kuvailevaa kirjallisuuskatsausta (48 %). Noin kolmannes opinnäytetöistä oli tehty laadullisin menetelmin (31 %). Vähiten esiintyi toiminnallisia/kehitystöitä (14 %) ja määrällisin menetelmin tehtyjä opinnäytetöitä (7 %).</p> <p>Analyysi opinnäytetöissä käytetyistä tutkimusmenetelmistä tuotti uutta tietoa, jota voi käyttää opinnäytetyöprosessin kehittämiseen.</p>	

Avainsanat	opinnäytetyö, tutkimusmenetelmä, sairaanhoitajatutkinto
------------	---

Authors Title	Alpo Partanen and Krista Tuominen Analysis of the Methods Used in Bachelor`s Theses in Nursing Degree
Number of Pages Date	11 6.4.2021
Degree	Bachelor of Health Care
Degree Programme	Nursing and Health Care
Specialisation option	Nursing
Instructor	Liisa Montin, PhD, RN, Senior Lecturer
<p>The purpose of this thesis was to analyze research methods used in Bachelor`s Theses in Nursing Degree at Metropolia University of Applied Sciences between timeline from July 2015 to December 2016.</p> <p>The aim is to use the knowledge received in developing the process of Bachelor`s Thesis.</p> <p>The data was collected from Theseus web service which gives an online access to theses and publications from Finnish Universities of Applied Sciences. All Bachelor Theses in Theseus in Nursing Degree inside the given time were collected. A descriptive literature review was used as a research method. The data was analyzed by using described statistical methods.</p> <p>The data included 149 Bachelor Theses. Results show that nearly half were done by using a descriptive literature review as a research method (48 %). About third were done by using qualitative research methods (31 %). The least used methods were functional methods (14 %) and quantitative research methods (7 %).</p> <p>The knowledge received can be utilized in developing process of Bachelor Thesis.</p>	
Keywords	Bachelor Thesis, research method, nursing degree

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Taustaa	2
2.1	Sairaanhoitotyön tutkinto-ohjelma	2
2.2	Opinnäytetöissä käytetyt menetelmät	2
2.2.1	Kirjallisuuskatsaus	2
2.2.2	Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä	3
2.2.3	Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä	3
2.2.4	Toiminnallinen tutkimusmenetelmä ja kehittämistyö	4
2.3	Aiempi tutkimustieto	4
3	Tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymys	5
4	Opinnäytetyön toteutus	5
4.1	Aineistonkeruumenetelmä	5
4.2	Aineistonkeruu	5
4.3	Aineiston analyysi	6
5	Tulokset	6
5.1	Aineiston kuvailu	6
5.2	Opinnäytetöissä käytetyt menetelmät	7
6	Pohdinta	7
6.1	Tulosten pohdinta	7
6.2	Eettisyyden pohdinta	8
6.3	Luotettavuuden pohdinta	9
6.4	Kehittämisehdotukset	10
	Lähteet	11

1 Johdanto

Suomen laki määrittelee ammattikorkeakoulun tehtävät. Lain mukaan tehtäviin kuuluu ammattikorkeakouluopetuksen kehittäminen ja opetuksen antaminen opiskelijalle niin, että opetus valmistaa häntä ammatillisiin asiantuntijatehtäviin ja tukee ammatillista kasvua huomioiden samalla työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksia. Opetuksen tulee perustua tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin. Lisäksi tehtäviin kuuluu ammattikorkeakouluopetusta palvelevan sekä työelämää ja aluekehitystä edistävän ja alueen elinkeinorakennetta uudistavan soveltavan tutkimustoiminnan, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan sekä taiteellisen toiminnan harjoittaminen. (Ammattikorkeakoululaki 932/2014 § 4.)

Metropolia Ammattikorkeakoulu on Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupunkien perustaman Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n ylläpitämä ammattikorkeakoulu, joka muodostettiin EVTEK-ammattikorkeakoulun ja Helsingin ammattikorkeakoulu Stadian yhteenliittymän pohjalle. Tarvittavat luvat sekä tavoiteneuvottelut hoidettiin vuonna 2007 ja toiminta pääsi alkamaan elokuun ensimmäisenä päivänä vuonna 2008. (Metropolia 2017.) Metropolia tarjoaa tutkinto-ohjelmia kulttuurin, liiketalouden, tekniikan sekä sosiaali- ja terveysalojen aloilla. Sairaanhoidotyön tutkinto-ohjelma on osa sosiaali- ja terveysalan tarjontaa. (Metropolia 2016.)

Sairaanhoidotyön opintosuunnitelmaan kuuluu 15 opintopisteen laajuinen opinnäytetyö, joka tehdään useimmiten parityönä opintojen loppuvaiheessa (Metropolia 2016). Valmiit ja hyväksytyt opinnäytetyöt tallennetaan Theseus verkkopalveluun, joka tarjoaa Suomen ammattikorkeakoulujen julkaisuja ja opinnäytetöitä julkiseen käyttöön (Theseus 2020). Opinnäytetöissä käytettävät menetelmät ovat jaettavissa neljään eri tutkimusmenetelmään: kirjallisuuskatsaus, määrällinen menetelmä, laadullinen menetelmä sekä toiminnallinen/kehittämistyö.

Tässä opinnäytetyössä analysoidaan Theseus palveluun tallennettuja Metropolia Ammattikorkeakoulun sairaanhoidotyön tutkinto-ohjelman opinnäytetöitä. Opinnäytetyöt eritellään niissä käytettyjen menetelmien mukaan. Tämä työ on osa isompaa kokonaisuutta, jossa vuosien 2009–2019 opinnäytetöitä eritellään käytettyjen menetelmien mukaan. Tämä työ erittelee opinnäytetyöt ajalta 7/ 2015–2016.

2 Taustaa

2.1 Sairaanhoidotyön tutkinto-ohjelma

Sairaanhoidajaksi (AMK) opiskelu kestää yleensä noin 3,5 vuotta ja sen laajuus on 210 opintopistettä. Opinnot koostuvat laajoista hoitotyön teoriaopinnoista, innovaatio-opinnoista, valinnaisista opinnoista, opinnäytetyöstä sekä teoriaopintojen suorittamisen yhteyteen sijoittuvista ohjatuista harjoittelujaksoista. Sairaanhoidaja toimii hoitotyön ja erityisesti akuuttihoitotyön asiantuntijana. Hänen tehtäviinsä kuuluu potilaiden ohjaaminen, tukeminen, hoitaminen ja kuntouttaminen yhdessä heidän läheistensä kanssa. (Metropolia 2020.)

Opinnot koostuvat opintojaksoista, joiden aiheita ovat kliininen osaaminen, päätöksenteko-osaaminen, ohjausosaaminen, vuorovaikutusosaaminen, kehittämis- ja johtamisosaaminen sekä kliinisen hoitotyön harjoittelut. Lisäksi opiskelija valitsee opintoja vapaasti sekä syventää osaamistaan valitsemallaan hoitotyön osa-alueella sairaanhoidotyön asiantuntijuusosaamisen jaksolla. Opintojen loppupuolella suoritettava opinnäytetyö koostuu suunnittelusta, toteutuksesta sekä opinnäytetyön raportoinnista, hyödyntämisestä ja kypsyysnäytteestä. Opinnäytetyökokonaisuus on laajuudeltaan 15 opintopistettä. (Metropolia opetussuunnitelmat 2020.)

2.2 Opinnäytetöissä käytetyt menetelmät

2.2.1 Kirjallisuuskatsaus

Kirjallisuuskatsaus on vakiinnuttanut asemansa erityisesti hoitotieteellisessä tutkimuksessa. Kirjallisuuskatsaukset voidaan jakaa metatutkimuksiin, systemaattisiin kirjallisuuskatsauksiin sekä kuvaileviin kirjallisuuskatsauksiin. Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa ilmiötä kuvataan joko teoreettisesta tai asiayhteydellisestä näkökulmasta rajatusti, jäsennellysti ja perustellusti tarkoitukseen valitun kirjallisuuden avulla. Menetelmän avulla saadaan aikaisempaan tietoon perustuvaa, kumuloituvaa tietoa. (Kangasniemi ym. 2013: 293.) Kuvaileva kirjallisuuskatsaus muodostuu neljästä vaiheesta, joita ovat: Tutkimuskysymyksen muodostaminen, aineisto ja sen valinta, kuvailun rakentaminen sekä tulosten tarkastelu. Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen luonteeseen kuuluu, että vaikka menetelmä onkin jaettavissa selkeästi eri vaiheisiin, niin sen vaiheet etenevät liittämällä prosessin alusta loppuun asti. (Kangasniemi ym. 2013:294.) Tutkimusproses-

sisä keskeinen on tutkimuskysymys, joka on usein muotoiltu kysymyksen muotoon. Tutkimuskysymyksen tulee olla riittävän täsmällinen ja rajattu. Tämä mahdollistaa ilmiön syvällisen tarkastelun. Aineisto valitaan tutkimuskysymyksen mukaan ja sen on hyvä olla tutkimuskysymykseen vastaamisen kannalta relevanttia. (Kangasniemi ym. 2013: 295.)

2.2.2 Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä

Kvantitatiivisessa eli määrällisessä tutkimuksessa mitataan muuttujia, käytetään tilastollisia menetelmiä ja tarkastellaan muuttujien välisiä yhteyksiä. Muuttujat voivat olla selittäviä (esim. vastaajien taustatiedot) tai selitettäviä, kuten esim. vastaajan tyytyväisyys hoitoon. Näiden lisäksi muuttuja voi olla myös väliin tuleva, jossa tarkastellaan väliin tulevan muuttujan kautta kahden muun muuttujan välistä yhteyttä. (Kankkunen – Vehviläinen-Julkunen 2013: 55.)

Kvantitatiivinen menetelmä voidaan suorittaa pitkittäistutkimuksena, jossa aineistoa kerätään useammin kuin yhden kerran tutkimusilmiön säilyessä samana tai poikittaistutkimuksena, jolloin aineisto kerätään kerran, eikä tutkimusilmiötä tarkastella suhteessa ajalliseen etenemiseen. Kausaalisessa tutkimuksessa mielenkiinnon kohteena ovat muuttujien väliset syysuhteet. Tutkimuksen ollessa kuvailevaa, siinä todetaan asiointi, mutta syitä asiointilalle ei etsitä. Tutkittaessa yhden ilmiön vaikutusta toiseen ilmiöön käytetään kokeellista tai kvasikokeellista tutkimusasetelmaa. Kokeellisessa menetelmässä käytetään sekä koeryhmää, jolle interventio toteutetaan alku- ja loppumittausten välissä, että kontrolliryhmää, jolle tehdään vain alku- ja loppumittaus. Kvantitatiivista tutkimusta voidaan luokitella myös otostyyppin, vaikuttavuuden arvioinnin tai jonkin asian kehittämisen näkökulman mukaan. Lisäksi luokitteluperusteena voi olla tutkimuksen tarkoitus. (Kankkunen – Vehviläinen-Julkunen 2013: 56-60.)

2.2.3 Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä

Kvalitatiivinen tutkimus on 1980-luvulla vakiinnuttanut asemaansa hoitotieteessä ja muissa ihmistieteissä tutkimusmenetelmänä. Se on käyttökelpoinen tutkittaessa ihmisten uskomuksia, asenteita ja muutoksia käyttäytymisessä. Kvalitatiivisella tutkimusmenetelmällä voidaan tutkia asioita, joista on olemassa vasta vähän tietoa. Sillä voidaan esittää tutkittavista asioista uusi näkökulma tai sitä käytetään, jos epäillään tutkimustuloksia tai aiemmin käytettyjä tutkimustapoja. Tämän tutkimusmenetelmän tavoitteena on löytää tutkimusaineistosta tapoja toimia, yhtäläisyyksiä tai eroja. Tutkimuksen lähtökoh-

tana voi olla kieli kommunikaationa tai kulttuurin muotona, säännönmukaisuuksien etsiminen tai merkityksien ymmärtäminen. (Kankkunen – Vehviläinen – Julkunen 2013: 65-67.)

2.2.4 Toiminnallinen tutkimusmenetelmä ja kehittämistyö

Tutkimuksellisessa kehittämistyössä pyritään ratkaisemaan käytännössä ilmenneitä ongelmia tai uudistamaan käytäntöjä. Kehittämistyössä usein myös luodaan uutta tietoa työelämän käytännöistä. (Ojasalo – Moilanen – Ritalahti 2014: 18.) Tutkimuksellisessa kehittämistyössä tutkija määrittelee ongelman ratkaisussa tarvittavan tiedon ja tiedonkeruumenetelmän. Ratkaisu haetaan käyttämällä tietojen analysointiin sopivaa analyysimenetelmää, kuten tilastollisten ja laadullisten aineistojen käsittelyohjelmistot. Kuitenkaan ohjelmistot tai tekniikka eivät ratkaise tutkimusongelmaa, vaan toimivat vain tutkijan työtä helpottavina välineinä. (Toikko - Rantanen 2009: 13-14.)

Toimintatutkimus on osallistavaa tutkimusta, jolla pyritään ratkaisemaan käytännön ongelmia ja aikaansaamaan muutosta (Ojasalo 2014: 58). Toiminnallisessa opinnäytetyössä yhdistyvät käytännön toteutus ja sen raportointi käyttäen tutkimusviestinnän keinoja. Toiminnallinen opinnäytetyö voi olla ammatilliselle kentälle suunnattu ohje tai opastus. Se voi olla myös jonkin tapahtuman järjestämistä tai järjeistämistä. (Vilkkä – Airaksinen 2003: 9.) Toiminnallisessa opinnäytetyössä ei välttämättä tarvitse käyttää tutkimuksellisia menetelmiä. Jos aiheesta on vähän julkaistua tietoa ja teoriaa, aineisto kerätään käyttäen tiedonhankinnan apuvälineenä tutkimuksellista selvitystä. (Vilkkä 2003: 57.)

Kehittämisen ja toimintatutkimuksen ero on pieni, sillä molemmat pyrkivät muutokseen ja parannukseen. Perusero menetelmien välillä on se, että toimintatutkimuksessa tutkija on itse mukana kehittämistutkimuksen toiminnassa. (Toikko –Rantanen 2009: 41.)

2.3 Aiempi tutkimustieto

Ruotsissa on tehty tutkimus sairaanhoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöissä käytetyistä menetelmistä. Tutkimus on tehty määrällisin menetelmin ja aineisto on analysoitu kuvai Levin tilastollisin menetelmin. Tuloksista ilmenee, että Ruotsissa suurin osa sairaanhoidon opinnäytetöistä on tehty kirjallisuuskatsauksena (75 % aineistosta). Laadullinen tut-

kimusmenetelmä on seuraavaksi käytetyin (18 %), minkä jälkeen tulevat määrälliset menetelmät (5 %). Lopuissa (2 %) ei ollut mainintaa niissä käytetyistä menetelmistä. (Johansson – Silén 2018: 189.)

3 Tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymys

Opinnäytetyön tarkoituksena oli analysoida Metropolia Ammattikorkeakoulun sairaanhoitotyön tutkinto-ohjelman opinnäytetöitä käytettyjen menetelmien mukaan. Tavoitteena on, että analyysistä saatua tietoa voidaan käyttää opinnäytetyön kehittämistyössä. Tutkimuskysymyksenä on mitä tutkimusmenetelmiä on käytetty Metropolia Ammattikorkeakoulun sairaanhoitotyön tutkinnon opinnäytetöissä ajalla 7/2015–2016.

4 Opinnäytetyön toteutus

4.1 Aineistonkeruumenetelmä

Aineistonkeruumenetelmänä oli kuvaileva kirjallisuuskatsaus. Tarvittava aineisto kerättiin Theseus verkkopalvelusta. Theseus on ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry:n palvelu, joka tarjoaa Suomen ammattikorkeakoulujen opinnäytetöitä sekä julkaisuja verkossa (Theseus – ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöt ja julkaisut verkossa).

Metropolia Ammattikorkeakoulun tutkinto-ohjelmien opinnäytetöiden ensisijainen julkaisupaikka on Theseus. Opinnäytetöitä julkaistaan paperisina vain erityistapauksissa. (Opiskelijan opas. Metropolia 2020.)

Analyysin aineistonkeruumenetelmän mahdollistaa avoin tieteellinen julkaisutoiminta. Avoimessa tieteellisessä julkaisutoiminnassa on tarkoituksena, että julkaisu on internetissä kenen tahansa luettavissa ilmaiseksi ja esteettömästi. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015.)

4.2 Aineistonkeruu

Aineisto kerättiin Theseus verkkopalvelusta käyttäen rajattua hakutoimintaa. Haku rajattiin Metropolia Ammattikorkeakoulun julkaisuihin ja yleiseen hakukenttään käytettiin sanaa ”hoitotyö”. Haun tarkentamiseen tarkoitettuihin kenttiin laitettiin julkaisuvuosi ”2015” ja ”2016” sekä opinnäytteen tasoksi ”AMK-opinnäytetyö”. Rajatulla haulla tulleet

osumat käytiin yksitellen läpi. Opinnäytetyön verkkodokumentti avattiin ja aineisto kerättiin rajaamalla pois muiden kuin sairaanhoitotyön tutkinto-ohjelmien opinnäytetyöt. Vuoden 2015 osumissa rajattiin pois myös kaikki työt, joissa päivämäärä oli ennen 7/2015. Tutkimusaineistoksi valikoituneet opinnäytetyöt listattiin omalle dokumentilleen myöhempää analysointia varten.

4.3 Aineiston analyysi

Aineiston analyysimenetelmää valittaessa tulee huomioida tutkimuksen tarkoitus ja tutkimusongelma (Kankkunen – Vehviläinen-Julkunen 2009:100). Tämän opinnäytetyön aineiston analyysissa ja tulosten raportoinnissa on käytetty kuvailevaa tilastollista menetelmää.

Aineisto eriteltiin niissä käytettyjen tutkimusmenetelmien mukaan. Tieto käytetystä tutkimusmenetelmästä haettiin opinnäytetyön otsikosta, tiivistelmästä tai sisällöstä. Eritelty aineisto esitetään taulukolla, jossa on lueteltu kaikki aineiston opinnäytetyöt. Käytetyt tutkimusmenetelmät on luokiteltu laadulliseen (kvalitatiivinen) tai määrälliseen (kvantitatiivinen) tutkimukseen, toiminnalliseen tutkimukseen tai kirjallisuuskatsaukseen. Mittausteikkona on käytetty nominaalis- eli luokitteluasteikkoa. Valmiin aineiston kuvailu, sekä tutkimusmenetelmien jakaantuminen eri vaihtoehtojen kesken toteutettiin frekvenssillä sekä prosenttiosuudella.

5 Tulokset

5.1 Aineiston kuvailu

Aineisto sisälsi yhteensä 149 opinnäytetyötä. Näihin sisältyi 11 englanninkielistä opinnäytetyötä, joista yksi on julkaistu vuonna 2015 heinäkuun jälkeisenä aikana. Loput 10 englanninkielisistä opinnäytetöistä oli julkaistu vuoden 2016 aikana. Englanninkielisissä opinnäytetöissä käytetyt menetelmät näyttäisivät seuraavan samansuuntaista jakaumaa suomenkielisen joukon kanssa: opinnäytetöistä seitsemän oli kirjallisuuskatsauksia, kaksi työtä oli tehty laadullisin menetelmin ja kaksi oli toteutettu käyttäen kehittämistyötä toiminnallista menetelmää. Määrällisiä menetelmiä ei ollut käytetty lainkaan englanninkielisten opinnäytetöiden joukossa.

Yksittäisen opiskelijan tekemiä opinnäytetöitä oli aineistossa 37. Parityönä oli tehty 86 opinnäytetyötä kun taas kolmen henkilön tekemiä opinnäytetöitä oli 26.

Vuoden 2015 syyslukukaudelle ajoittuneita opinnäytetöitä oli 37. Vuoden 2016 syyslukukauden opinnäytetyömäärä oli lähestulkoon sama: 38. Vuoden 2016 opinnäytetöitä oli aineistossa 112. Näin ollen vuoden 2016 kevätlukukauden opinnäytetyömäärä oli 74, mikä on melkein puolet enemmän verrattuna syyslukukaudella valmistuneisiin opinnäytetöihin.

Pieni osa aineiston opinnäytetöistä oli tehty yhteistyönä eri tutkinto-ohjelmien opiskelijoiden kesken. Aineistossa oli viisi opinnäytetyötä, jotka oli tehty terveydenhoitotyön ja sairaanhoitotyön opiskelijan yhteistyönä. Kätilö - sairaanhoitaja ja ensihoitaja – sairaanhoitaja yhdistelmiä oli molempia yksi opinnäytetyö.

5.2 Opinnäytetöissä käytetyt menetelmät

Suurin osa opinnäytetöistä, lähes puolet, on kuvailevia kirjallisuuskatsauksia (n= 71). Laadullinen tutkimusmenetelmä on seuraavaksi eniten edustettuna (n= 47). Katso taulukko 1.

Taulukko 1. Metropolia Ammattikorkeakoulun sairaanhoitotyön tutkinnon opinnäytetöissä käytetyt menetelmät ajalla 7/2015–2016.

Käytetty menetelmä	Opinnäytetöiden määrä (%)
Kuvaileva kirjallisuuskatsaus	71 (48 %)
Laadullinen tutkimusmenetelmä	47 (31 %)
Toiminnallinen menetelmä/Kehittämistyö	21 (14 %)
Määrällinen tutkimusmenetelmä	10 (7 %)

6 Pohdinta

6.1 Tulosten pohdinta

Suomen ammattikorkeakouluissa ei ole aiemmin tehty vastaavaa työtä, jossa tarkastellaan sairaanhoitajaopiskelijoiden opinnäytetöissään käyttämiä tutkimusmenetelmiä. Tämän opinnäytetyön avulla voidaan kehittää Metropolia Ammattikorkeakoulussa tehtävää

opinnäytetyöprosessia. Opinnäytetyö lisäsi myös tekijöiden ymmärrystä tutkimus- ja kehittämistyön menetelmistä sekä tutkimusprosessista. Tästä on hyötyä, mikäli tutkimus- ja kehitystyö osaamistaan haluaa myöhemmin lisätä vaikkapa lisäopintojen muodossa. Metropolia Ammattikorkeakoulu toteuttaa näin opinnäytetyökäytäntöjä kehittäessään sille laissa määrättyjen tehtävien ja velvollisuuksien toteutumista.

Tämän opinnäytetyön tulokset ovat samankaltaisia Ruotsissa vuonna 2018 toteutetun tutkimuksen kanssa (Johansson – Silén 2018: 187-193). Lukumäärällisesti opiskelijoiden käyttämät menetelmät ovat molemmissa määriltään samansuuntaiset. Kirjallisuuskatsausten osuus opinnäytetyömenetelmistä on molemmissa suurin. Seuraavaksi eniten on käytetty laadullista menetelmää. Selvästi vähiten käytetty menetelmä on määrällinen menetelmä. Ruotsin tutkimuksessa (Johansson – Silén 2018: 187-193) toiminnallista- tai kehittämistyötä ei ole esitetty ensinkään. Opinnäytetyön tuloksen mukaan oppilaat tekevät opinnäytetyön kehittämistyönä tai toiminnallisena työnä vain noin 14 prosentissa kaikista opinnäytetöistä. Nämä menetelmät ovat monesti niitä, joita tehdään yhteistyössä työelämän, elinkeinoelämän, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa. Tulosten perusteella olisikin paikallaan pohtia, kuinka yhteistyötä ammattikorkeakoulujen ja yhteistyökumppaneiden kesken voitaisiin lisätä entisestään tulevaisuuden opinnäytetyöprosessissa.

6.2 Eettisyyden pohdinta

Tutkimustyön lähtökohtana tulee aina olla hyvän tieteellisen käytäntötavan noudattaminen ja edistäminen. Suomessa ohjeet hyvästä tieteellisestä käytännöstä antaa Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Lähtökohtana tutkimuksessa tulee noudattaa rehellisyyttä, yleistä huolellisuutta ja tarkkuutta tutkimustyössä, tulosten tallentamisessa ja esittämisessä sekä tutkimusten ja niiden tulosten arvioinnissa. Tieteellisen tutkimuksen kriteerien mukaisia ja eettisesti kestäviä tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmiä tulee käyttää. Tuloksia julkaistaessa tulee toteuttaa avoimuutta ja vastuullista viestintää. Muiden tutkijoiden työtä ja saavutuksia tulee kunnioittaa ja huomioida ja viittauksissa tulee käyttää asianmukaista tapaa. Tutkimuksen tulee olla suunniteltu, toteutettu ja raportoitu ja siitä syntynyt aineisto tallennettu vaatimusten edellyttämällä tavalla. Tutkimusluvut tulee olla hankittu. Kaikkien tutkimukseen liittyvien osapuolien oikeudet, tutkimuksen tekijöitä koskevat periaatteet, vastuut ja velvollisuudet sekä aineistojen käyttöä ja säilyttämistä koskevat asiat tulee olla sovittu. Tutkimuksen rahoitus ja muut sidonnaisuudet tulee ilmoittaa asianosaisille ja tutkimukseen osallistuville ja ne tulee raportoida tutkimuk-

sen tuloksia julkaistaessa. Esteellisyyskysymykset tulee ottaa huomioon arviointi- ja päätöksentekotilanteissa. Lisäksi tutkimusorganisaation tulee noudattaa hyvää henkilöstö- ja taloushallintoa ja tietosuojaa koskevat kysymykset tulee huomioida. Näistä ohjeista vastaaminen on ensisijaisesti jokaisen tutkijan ja tutkimusryhmän jäsenen itsenäinen tehtävä, mutta vastuu kuuluu kollektiivisesti jokaiselle tiedeyhteisön jäsenelle. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta.)

Suomessa tutkimuksen eettisyys turvataan käyttämällä Helsingin julistuksen mukaisia eettisiä toimintatapoja. Helsingin julistus sisältää kansainvälisesti hyväksytyt tutkimuseettiset ohjeet. (Kankkunen – Vehviläinen-Julkunen 2009: 173.)

Tässä opinnäytetyössä noudatettiin Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (2012) laatimia ohjeita tutkimusaineiston keräämisessä, käsittelyssä ja raportoinnissa. Opinnäytetyön kaikissa vaiheissa pyrittiin rehellisyyteen, huolellisuuteen ja tarkkuuteen. Työ suoritettiin luotettavasti ja totuudellisesti. Omia toimintatapoja arvioitiin kriittisesti. Työ on tarkistettu Turnitin-ohjelmalla plagioinnin välttämiseksi.

6.3 Luotettavuuden pohdinta

Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa aineisto pyritään valitsemaan niin, että se on tutkimuskysymyksen vastauksen kannalta relevanttia (Kangasniemi ym. 2013:295). Useasti tarkoituksena on ilmiöiden kuvaaminen ja ymmärtäminen. Luotettavuuden ja eettisyyden arvioinnissa on tärkeää, että kirjallisuuskatsauksen vaiheet ja erityispiirteet on tuotu täsmennetyksi esille. (Kangasniemi ym. 2013: 291-292.) Tässä työssä eri vaiheet toteutettiin asianmukaisesti. Aineisto rajattiin, tarkastettiin, valittiin ja luokiteltiin tutkimuskysymyksen mukaisesti molempien tekijöiden toimesta. Luotettavuuden lisäämiseksi ja työn toistettavuuden varmistamiseksi työn toteutus esitettiin täsmällisesti ja raportointi suoritettiin rehellisesti, huolellisesti ja tarkasti.

Tässä opinnäytetyössä analysoitiin vuosien 2015 ja 2016 opinnäytetöitä. Voidaan pitää varsin todennäköisenä, että lähes kaikki tai ainakin suurin osa tuona aikana julkaistuista opinnäytetöistä on tallennettu Theseus-verkkopalveluun, josta aineisto opinnäytetöihin kerättiin. Tämä lisää osaltaan työn luotettavuutta.

Opinnäytetyön eri vaiheissa hyödynnettiin sekä muiden opinnäytetyön tekijöiden, että asiantuntijoiden osaamista niin yksilö- kuin ryhmätapaamisissa. Tällä varmistettiin prosessin oikeanlainen eteneminen, haettiin ratkaisuja eteen nousseisiin ongelmiin ja kysymyksiin ja varmistettiin sisällön asianmukaisuus.

6.4 Kehittämissuhteet

Metropolia Ammattikorkeakoulu tulee mahdollisesti hyödyntämään tämän opinnäytetyön tuloksia jatkotutkimuksessa. Työ oli osa projektia, jossa ryhmä opiskelijoita toteutti selvitystyön opinnäytetöissä käytetyistä menetelmistä noin 10 vuoden ajalta. Näitä tietoja analysoimalla voidaan esimerkiksi tarkastella muutoksia ammattikorkeakoulun ja työelämän yhteistyön määrässä tai seurata eri menetelmien käyttöä eri aikoina. Määrällisen tutkimusmenetelmän käytön vähäisyyttä voisi tarkastella myös jatkotutkimuksissa. Sen avulla voitaisiin löytää mm. työelämän kehittämiskohteita. Lisäksi voitaisiin mahdollisesti uudelleen hyödyntää määrällisissä opinnäytetöissä käytettyjä kyselylomakkeita.

Lähteet

Ammattikorkeakoululaki 932/2014. Annettu Helsingissä 14.11.2014.

Johansson, Linda – Silén, Marit 2018. Research methods in nursing students Bachelor's theses in Sweden: A descriptive study. Nurse Education Today 66 (7): 187-193.

Kangasniemi, Mari – Utriainen, Kati – Ahonen, Sanna-Mari – Pietilä, Anna-Maija – Jääskeläinen, Petri – Liikanen, Eeva 2013. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus: eteneminen tutkimuskysymyksestä jäsennettyyn tietoon. Hoitotiede 25 (4). 291–301.

Kankkunen, Päivi — Vehviläinen-Julkunen, Katri 2009. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: WSOY.

Kankkunen, Päivi – Vehviläinen-Julkunen, Katri 2013. Tutkimus hoitotieteessä. 3. uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Metropolia 2020. Sairaanhoidaja AMK, päiväopiskelu. Verkkodokumentti. <<https://www.metropolia.fi/fi/opiskelu-metropoliassa/amk-tutkinnot/sairaanhoidaja>>. Luettu 22.10.2020.

Metropolia opetussuunnitelmat 2020. Sairaanhoidotyö. Verkkodokumentti. <<https://opinto-opas.metropolia.fi/fi/88094/fi/70320/SXO20S1/year/2020>>. Luettu 22.10.2020.

Ojasalo, Katri – Moilanen, Teemu – Ritalahti, Jarmo 2014. Kehittämistyön menetelmät: Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: SanomaPro Oy.

Opiskelijan opas. Metropolia 2020. Verkkodokumentti. ><https://opiskelija.oma.metropolia.fi/group/pakki/opiskelijan-opas/opinnot/opinnaytetyo#opinn>< Luettu 5.10.2020.

Theseus – ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöt ja julkaisut verkossa. Verkkodokumentti. <<https://www.theseus.fi/>>. Luettu 14.3.2021.

Toikko, Timo – Rantanen, Teemu 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy – Juvenes Print.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Verkkodokumentti. <<https://tenk.fi/fi/ohjeet-ja-aineistot/HTK-ohje-2012>>. Luettu 14.3.2021.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Verkkodokumentti. <https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf>. Luettu 8.4.2020.

Vilka, Hanna – Airaksinen, Tiina 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.